

ΤΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ

(Έργον του Ροβέρτου Μάκκεδ)

ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ

ΤΗΣ Κ. ΑΙΜΙΛΙΑΣ ΣΤ. ΔΑΦΝΗ

ΕΡΩΤΕΣ ΙΣΚΙΩΝ

Τόσους μήνες τώρα που ήταν άρρωστη ή Γίασμη, ποτέ δε συλλογίστηκε το θάνατο· δηλαδή ποτέ δε συλλογίστηκε πώς θα πεθάνη. Όταν μάθανε πως πέθανε ο τάδε, να πούμε, λιτότατα τον άνθρωπο, τους δικούς του, και ήσυχάζε. 'Ο θάνατος ήτανε γι' αυτήν ένα πράμα πολύ μακρινό, και οι πεθαμένοι ήταν οι άλλοι, οι ξένοι, που είχαν το δικό τους λογαριασμό. 'Η φθορά και ή άφραση, το χρώμα, και το σκολιχών βρώμα των πατάδων, μα δλ' αυτά είνε γιά κείνους που δέν προφταίνουν να μετρούνε τις άπυρες τους τριχες, και ή Γίασμη έχει μαύρα, γυαλιστερά και θεριμενά μαλλιά! Μα καθώς οι δυο της κοιτάδες πέφτουν βαρείες πάνω στ' άσπρο της μαξιλάρι, μοιάζουν αά δυο άλυσίδες που τη δένουν σφιχτά πάνω στο κρεβάτι της άρρώστειας.

Κυ' έσαι, ανάσκειλα, με τή διάφανα χειράκια άρμημένα στη χνουδατή κουθέρα, κοιτάζει το ταβάνι, τους τέσσερης τοίχους... Τέσσερης! Μα όχι, δέν είνε άκριβώς τόσο. Το δωμάτιο είνε σπαραδό: πίσω άπ' το προσκεφάλι της, ο τοίχος είνε πλατύς και πάντα σκοτεινός· ύστερα οι δυο πλευρικοί τοίχοι προχωρούνε λοξά, ώπου στενεύουν και φτάνουν σε μιά μονόφυλλη πόρτα. Γύρω—γύρω το ταβάνι έχει μιά πλατειά, σκούρα γραμμή που δείχνει καθαρά το σχήμα της κίμαρας. Θεέ μου, πώς μοιάζει με κόσσο! Είν' άνόμα και τή πολύχρωμα κοσμημάτα του ταβανιού: γαλάζια, κόκκινα, κίτρινα άνθάκια... μπρός πηγαίνουν τή ξαφτέρωμα, οι πατάδες... πίσω κλαίει ή μάνα... και κόσμος!... καθώς περνανε, βλέπεις τ' άνοιχτά παράθυρα να κουνιούνται γρήγορα—γρήγορα, κ' από μέσα να κουνιούνται άνοιχτά μιά τραμαγμένα... Τόν κωμωμίαση το Μήτρο... με 39 πυρετό σηρόθηρε να πη στο μαγαζι του μόλις μπηκε μέσα, έπεσε χάμω θερός· όσο νάν τον πάνε σπίτι του, ξεψύχησε...

'Η μητέρα της που είχε μη, πατώντας στα νύχια, την κοιτάζε λίγες στιγμές και τρώαζε. «Μήπως άγγελοφορέται;» Τή ρώτησε λοιπόν αγά—αγά, με την ψυχή στα δόντια :

— Κοιμάσαι ;
Γύρισε μόνο τή μεγαλωμένα άπ' την άρρώστεια μάτια της και είνε και κείνη αγά :
— Όχι.
— Σου έφραγα γάλα· θέλεις ;
— Όχι, ξανάτε· κάνει ζέστη.
'Η μητέρα άνοιμπά την τσάσκα με προσοχή στο τραπέζακι, προχωρεί πολύ άλαφρά, παρομοιάζει τους μερταντέδες κ' άνοίγει το παράθυρο, που είνε δίπλα στο κρεβάτι.
'Ο άνοιξιμάτος άέρας χύθηκε μες στη στενή κωμαρούλα, φέροντας την άνακατεμένη βουή των μακρινών δρόμων.

'Η Γίασμη πήρε μιά βαθιά άναπνοή, έσαξε το σεντόνι κάτω άπ' το σαγόνι της κ' έκανε νά γυρίση.
— Μαμά, γύρισέ με...
'Η μητέρα την έπιασε, όπως θάπαινε ένα ραϊσμένο φαριφουρι και τή γύρισε κατά το παράθυρο.

— Θέλεις ν' άνακαθήσης ;
— Όχι, έμουρμούρισε ή άρρωστη, στηλώνοντας τή μάτια στο τζάμι του άνοιχτού παραθυρόφυλλου.

« Όχι ; »—όχι· « ναι ; »—ναι. 'Η μητέρα δέν έφερενε ποτέ άντίρρηση. «Μην τή στεναχωράτε», είνε πη ο γιατρός· αφήστε την να κίνη β,τα θέλει κ' έπειτα ή φρίσος και ή νεότης κάνουν θαύματα.

Και τότες ή μητέρα—είνε τώρα τρεις μέρες— καθώς έβαινε μόνη, κλειστηκε στην κωζίνα, και όση ώρα έβαινε τις χοντροδουλειές της, τή μάτια της πηγαυαν ποτάμι κ' ο νούς της δερνιόταν και μορφολογούσε άδελά του.

Σε λίγο, στο φιλανισμένο προσωπάκι της άρρωστης χύθηκε ένα χαμόγελο άχνής χαράς : κοιτάζε τή ζωή του δρόμου, που καθρεφτιόταν μες στο τζάμι, θολή κ' ατή, παρομοιωμένη άπ' τις τρεμιουλάρικες γραμμές που έσπιζαν και ξαναδένονταν μες στο πρόστυχο γυαλι του παραθυρόφυλλου. Νά!... στο γωνιακό σπιτάκι

'Η κ. Αιμιλία Στεφ. Δάφνη.

είνε μάζωξη. Κεί μέσα κάθεται μιιά χαρτορίχτρα μισόγρια, μισόκοιτη μικροί και μεγάλοι δέν την αφήνουν ποτέ σέ ησυχία. Τώρα στέκεται με τὸ μπασιουνάκι της στὸ πεζοδρόμιο καὶ ξεφρονίζει :

- «—Εἶμαι κυρία ὀπως πρέπει! "Ἐγὼ υἱὸν ἡθοποιόν!...»
- «—Οὐστ, οὐστ, μουστόγρια!...» τῆς φρονίζουν τὰ παιδιά.
- «—Τώρα θὰ φέρω ἀμέσως τὸν ἀστυνύακα, νὰ σὰς δείξω ἐγὼ ποιά εἶμαι!...» Ὑστερα φέρνει μιὰ βόλτα με τὰ λαμπιέρια τῆς μύτια τὸν κάβλο πὸν σχηματίζοιτο γύρω τῆς καὶ λέει, δείχνοντας κάποιον πὸν χαζεῖται : «—Δημητράκουλος ; μάρτυρας !... Θεοδώρου ; μάρτυρας ! Ἡλιάδης...» «—Αὐσία β, ἀκούγονται πάλι φρονές.
- «—Μαύστα!...» ἔξακολουθεῖ ἐκεῖνη, εὐτέβαλα μήνισαν!... Ἐνώμα σὰς! θὰ σὰς δείξω ἐγὼ ποιά εἶμαι!...»

Καὶ παίρνει ὄραμο. Νά τινε : τότε, τὸν τὸ μπασιουνάκι της—καὶ δέν εἶνε πολλὸ πὸν ψηλὸ ἀπὸ δαύτο— πᾶσι βιαστικῇ, κουρσοπίνονας : κάτω ἀπὸ τὴ μισομάχη τῆς σφίγγει ἓνα πασιπᾶσα σὲ παλιοσημεριδα καὶ ὡς τόσο, ἀλήθεια, ἔχει κάτα ἄρχονταυ ἀπάνω τῆς. Οὔτε γυρίζει πίσω τῆς νὰ δῆ, κα' ὄλο παραμύλια. Ἀπόκοπτα κ' ἡ μαριδα ἀλαλάζει καὶ τὸ πρόσωπο τῆς Γιωσεμῆς κατασκυρτίζει.

—Τί ἔχεις ; ρωτᾷ ἡ μητέρα.

—Τὰ παιδιά πετᾶνε πέτρες στὴν κυρὰ Πολυξένη!... καὶ δείχνει τὸ τζάμι, ὅπου χάνεται τὸ ὄραμα.

Ἡ μητέρα σκάβει ἀπὸ τὸ παράθυρο, μαλλώνει τοὺς μάγκες.

«—Ἐνοια σου, Γιωσεμῆ μου, πᾶδιωξα ἐγὼ τὰ παιλόπαιδα. Θέλεις νὰ κλείσω τὰ παντζούρια καὶ νὰ ἡσυχάζης ;

—Ναί. Θὰ πᾶ καὶ τὸ γάλα μου.

Τώρα ἡ καμαρούια εἶνε μισοσκόνετη, κα' ἀπὸ πάνω πάλι ἡ σκούρα γραμμὴ καὶ τὰ γαλαζοκόκκιν' ἀνθήματα... Μπᾶ!... κάτω ἀπὸ τὸ μπασιουνάκι, καθὼς οἱ γυλλίες στελόνουν ψηλὰ τὸ μεσημεριανὸ φῶς, σχηματίζονται ἓνα φωτερὸ διάγραμμα, ἐνὸ ἀπὸ κεί καὶ κάτω οἱ τοῖχοι εἶνε ἄλλοι. Τί ὄραμα, Χριστέ μου!... Ἀπάνω στὸ διάγραμμα ἀρχίζουν νὰ περνοῦν ἰσικερά : κίφρια, ἀμάξια, ἀνθρωπάκια φέρνον βόλτα—βόλτα τὴν καμαρούια, κα' ἕσπερα χάνονται στὸ θεοσικότεινο τοῖχο πὸν εἶνε πίσω ἀπὸ τὸ προσκεφάλι τῆς.

Καὶ τ' ἀμάξια... Τί ὄραμα! γρήγορα—γρήγορα κυλοῦν οἱ ῥόδες, πρέχουν τὰ διάφραν' ἀλογοάκια, γλιστροῦν ὅλα μαλακὰ—μαλακὰ, ὅσπου τὴν παίρνει ὁ ἵππος.

Καὶ ὡς τόσο τὰ ἰσικερά ἀνθρωπάκια πᾶνε κα' ἔρχονται, ἄλλα γρήγορα, ἄλλα ἀργά... καὶ σὰ νὰ σκύβουν ἀπὸ τὸ φωτισμένο τοὺς κόσμο κάτω, στὴ σκοτεινὴ ἐκεῖνη καὶ βαθεῖα κάσση, ὅπου κοιμᾶται μιὰ ξαντανὴ Ἰουλιέττα σὴν πεθισμένη κα' ὄνειριάζοιτο πὸς κάποιον ἀμάξι, γλιστροῦντας μαλακὰ—μαλακὰ, τῆς φέρνει ἀπὸ μακρινές χώρες τὸν ἀρροπορημένο τῆς Ρωμαῖο.

Σὰν ξύπνησε, εἶπε στὴ μητέρα τῆς νᾶν τῆς βάλει τὰ προσκεφάλια ἀπὸ τὸ κάτω μέρος τοῦ κρεβατιοῦ, γιὰ νὰ δῆ τὸ κοιμᾶτι τ' οὐρανοῦ, πὸν τῆς ἀφήνει ἑλευτερο τὸ ἀντακρινὸ πηλὸ σπᾶ, με τὰ κλεισπὰ του πάντοι παράθυρα καὶ τοὺς φρονιτὸς ἄσπερος τοῖχους. «Ἦθε ὁ γυατρός ;» «Μπᾶ ;...» «Καὶ τί εἶπε ;...» «Ἄ!... ἔσπα... Καλά. Θὰ κἀν ἵπομονή. Τί ἄλλο θὰ κἀν ;...» Καὶ ὁ λίγος πυρετός ;» «—Δέν εἶνε τίποτα, εἶπε ὁ γυατρός : εἶνε, λέει, τῆς ἀδυναμίας ;» «—Δέν σημασία. «Καλά : δὲ δίνει σημασία. Γιατὶ δέν τὴν ξύπνησαν, νὰ δῆ τὸ σφιγγὸ τῆς, νᾶν τοῦλεγε τί νοιώθει δονά...» «—Ὁχι! Ὁ γυατρός εἶπε ὄχι, νὰ μὴ τὴν ξύπνησουν. Ὁ ἵππος ἀνακάλλασσε τοὺς ἰστούς, δέν τὸ κάμει τὸ καλύτερο φάρμακο. Ὁ ἵππος ἀνακάλλασσε τοὺς ἰστούς, δὲν τὸ κάμει ὁ γυατρός ; ἀνακάλλασσε τοὺς ἰστούς. Καὶ εἶπε ἀκόμα καὶ νὰ μὴν πατήσῃ τὸ πόδι τῆς κάτω, γιὰ νὰ μὴν ἔχωμε καμμιὰ νέα ἵποπληρογορία. «Ἦθε, τοῖλάχιστο ἡ Ἐλενίτσα ; Ἐχει σισσιτὰ δεκαοχτὸ μέρος νὰ ῥθῆ. Δέν ἔρχεται πᾶσα.

Ἦθε τὴν ὄρα πὸν κοιμώσονται, λέει ἡ μητέρα, ἀνοίγοντας τὸ παράθυρο καὶ κἀνοντας πὸς οὐάζει τὰ προσκεφάλια τῆς ὄρασης.

Κι' αὐτὴ ἀκόμα τὴν ὄρα πὸν κοιμώσονται ; ρώτησε ἡ Γιωσεμῆ καὶ κοιτάζει ἀπελπισμένη τὸν οὐρανοῦ πὸν ἀναφραγγίζει πᾶνω ἀπ' τὰ σπᾶ σὴν μακρινὸς καθρέφτης.

Κατὰ τὴ δὴση ἀπλώνονται μικρὰ—μικρὰ σύννεφα σὴν κοπάδι πεδιοκρινόντας, φάνησαν στὸν οὐρανοῦ σὴν κεφαλᾶμα καρφίτοισ πᾶνω σὲ βελουδένια πελότια : κα' ἀνάμεσα στὸ κεραμιδένιο φωτόν τῆς ἀντικρινῆς σκεπτῆς σπεινόνται δὴ καὶ κεί λίγα χορτοαράκια κα' ἓνα πρῆμουκίτιος παίζει βιολί. Θεέ μου, πόσα ὄραμα πρᾶματα δὲ μὰς δίνει ἡ ζωὴ!... Καὶ τὰ μάτια τῆς Γιωσεμῆς, πὸν ἔχουν ἔρωτα γιὰ τὸν ἀπάνω κόσμο, κλείνουν καὶ τὰ πόσινορὰ τους εἶνε ὄραμα.

—Ποῶς παίζει βιολί ;

—Ἐδῶ, δὴλα... αὐτὸς πὸν περιμένε ἀπ' τὸ κάτου.

τὴ Βιέννη τόσο καρὸ, κα' ὄλο λέγανε πὸς θὰ ῥθῆ... Ἡ τελευταία δοξασί εἶχε σδύση τόσο παθητικά, καὶ τὸ πᾶσα κάπο ἦτανε τόσο γλυκῶ, πὸν ὄποιος καλύτερος τ' ἀκούσε, νόμιζε πὸς τὸ χέρι ἐνὸς Θεοῦ τοῦ χάιδεψε στοργικὰ τὴν ψυχὴ. Ἄξαφνα, στὸν τοῖχο τοῦ ἀντακρινοῦ σπιτιοῦ, φάνηκε ἓνα μεγάλο φωτεινὸ τετραγώνιο καὶ στὴ μέση ἦρθε καὶ στάθηκε ἓνας ἴσικος μὲ χτυπητῆς γοαμιές πὸν ἔδειξεν μιὰν ἀντοκρεῖα κομμωστιασά κα' ἓνα λεπτοκάμοιο βιολί. Ὁ ἴσικος ἀκούμπησε λίγες στιγμῆς στὸν παραστάτη με τὸ βιολί του κα' ἕσπερα χάθηκε.

Ἡ Γιωσεμῆ περιμένε ν' ἀκούση πάλι ἡ νὰ δῆ, μα' δὲ βλέπει παρὰ τὸ μεγάλο φωτισμένο τετραγώνιο πὸν ἔμεινε λίγη ὄρα στὸν τοῖχο κα' ἕσπερα χάθηκε κα' αὐτὸ. Κι' ὄξω τὸ σκοπᾶδι ἄξαφνα πᾶνονσε, κρημάστηκε παντοῦ, τιλίχτηκε ὡς καὶ σπὴν μυχοῖα τῆς ἀρροσπῆς πὸν ὄλο τὸ βράδι ἔφτανε με τὸ φῶς τῆς λάμπας ἀνθρωπάκια στὸν τοῖχο τῆς κα' ἐσπεναχωριόταν πὸν δέν τῆς πετύχαινε κανένα, γιατί τὰ χέρια τῆς ἔτρεμαν... κοίτα, κοίτα! νὰ μὴ μπορῆ νὰ κούσῃ οὔτ' ἓνα με τὸν ἀντακρινὸν ἴσικο!... Καὶ πολεμοῖσε με τὰ λαγκὰ τῆς δαχτυλάκια, ὅσπου ἀποκοιμήθηκε.

***

«Τί θὰ κἀνομε σήμερα ;» «Θᾶρθη ὁ γυατρός γιὰ τὴ μεγάλη ἐνοση.» Ἀχ, ἐκεῖνα τὰ μπασιουνάκια, κα' ἐκεῖνη ἡ βελόνα πὸν βράζει καὶ τὸ ἀντε—κα' ἔλα τῆς μητέρας με τὰ μικροφάρμακα πὸν πρῆμινε στα χέρια τῆς, σὴν τὴ φωνὴ τῆς πὸν βγαίνει κομμωστιασμένη!... Κι' ἕσπερα, οἱ τρακαγιμένες τῆς μασιές, καὶ τὸ χαμόγελο τοῦ γυατροῦ πὸν πιστεῖται εἰς τὴν δύνκαμη τῆς νεότητος! Μὰ ὄλ' αὐτὰ σήμερα τέλειωσαν πὸν ἔσκολα, γιατί ἡ Γιωσεμῆ εἶχε ἄλλοῦ τὸ νοῦ τῆς : περιμένε νὰ βραδιάσῃ, γιὰ ν' ἀκούση πάλι τὸ βιολί. Νὰ ἄμως πὸν ἀπὸψε στὸ μεγάλο φωτεινὸ τετραγώνιο φάνηκε ὁ ἴσικος δίχως τὸ βιολί του. Ἀκοιμήτοσε πάλι στὸν παραστάτη καὶ κἀντίζε.

Ναί, βέβαια, πούγαρο εἶν' αὐτὸ τὸ πρῆματᾶ πὸν μένει πότε στα χεῖλη, πότε στα δάχτυλα, σὸ νὰ βροῖσεται ὁ καπνιστῆς σὲ ἔστωση. Ὡς μὲς στα σπλάχνα τῆς ἡ Γιωσεμῆ θαρρεῖ πὸς νοιώθει τὴν εὐοδία τοῦ καπνοῦ κα' ἀνασαινει βαθιά, ἔσπα, ἀθελὰ τῆς. Τί ὄραμα πὸν γλιστροῦνε γύρω στὸν ἴσικο ὄλ' γοαμιές : μέτωπο, μίτη, στήθος... καὶ κείνα τὰ μαλλιά! Πότε—πότε τὰ ἠνάξει πίσω, τὰ στράφνει με τὰ δύο τοὺ χέρια, κρατῶντας τὸ πούγαρο στὸ στόμα. Τώρα νά! τὸ πέταξε στὸ δρόμο... οὐφρηξε μιὰ καὶ τὸ πέταξε. Τί ὄραμα πὸν πᾶντῃρε κείνο τὸ χέρι!...

Ἡ μητέρα φέρνει ἄξαφνα τὴ λάμπα, καὶ πᾶσι νὰ κλείσῃ τὸ παράθυρο, σχεδὸν ξεφρονίζει :

«Ἡ Γιωσεμῆ πεπιέται ἀπάνω, Μῆ!...»

«Ἄναμεσα σ' αὐτὴν καὶ στὸν ἀντακρινὸν ἴσικο στάθηκε ἡ μητέρα τῆς σισσιτισμένη.

—Τί εἶπε ;

Κοιτάζει γύρω τῆς... παραφρερίζε!... Ἡ Γιωσεμῆ τεντώνει τὸ λαμό, τὰ μάτια, γιὰ νὰ δῆ... Σκοπᾶδι. Τίποτα!... Καὶ πᾶφτει σπὸ προσκεφάλι τῆς λυπημένη.

—Ὡ, μαμά!

Τὸ μέτωπο τῆς εἶνε ἰδιορῶμένο καὶ τὰ μάτια τῆς βουρκῶνον. Θεέ πως τῆς πονῆ ἐδῶ... ἐκεῖ ;...»

«Ὁχι, τίποτα... Κι' αὐτὴ δέν ἔξρει πὸς τῆς φάνηκε δέν ἦταν τίποτα...»

Κι' ὄλο τὸ βράδι αὐτὴ εἶνε ἀμίλητη σὴν κατωμένη, καὶ ἡ μητέρα τῆς πᾶραμένη, γιατί νοιώθει πὸς κάτα ἔρανε πὸν σπειναχῶρεσε τὴ Γιωσεμῆ τῆς καὶ σπᾶρεται ἡ καὶμμένη σὰ φραχτῆς.

***

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρᾶϊ, καθὼς σὲ μιὰ στιγμὴ κοίταζε ν' ἀνασπᾶ κόνετα στὸν ἄερα ἓνα κοπάδι περιστοριῶν, ἀκούσθηκε πάλι τὸ δοξαρι γρήγορο σὰ νὰ βιαζόταν ν' ἀνήθῃ τὴ μουσικὴ οὐάλα πὸν σὲ παίρνει ἀπὸ τὴ γῆ καὶ σὲ φέρνει ἴσικα στὸν οὐρανοῦ. Τὸ πρᾶσο τῆς Γιωσεμῆς ξεσυνέφαισε : κοιτάζει τὴν μητέρα τῆς χομοστασά. —Αὐτὸς δὴλα... πὸν ὄλο τὸν περιμένε ἀπ' τὴ Βιέννη... —Ναί, ἦθε τίς προάλλες. Παίζει ἀλήθεια!... —Σς!... γνέφει στὴ μητέρα τῆς καὶ με τὰ μάτια κλεισπὰ ἀρῶει καὶ λίγο κράμα. Ἡ μητέρα κοιτάζει αὐτὴ τὴ μεταβολὴ καὶ ἀναγκᾶ λέει. Ἄς ἔχη τὰ χίλια καλὰ αὐτὸς ὁ ἀνελπιστος γείτονας, πὸν τοὺς κἀνει τόσο καλό!

Νάτος πάλι τὸ βράδι στὴ συνειδημένη του θέσῃ. Ἡ Γιωσεμῆ φρεδάτω μην τῆς κλείσῃ τὸ παράθυρο ἡ μητέρα τῆς ὀτως χτές. Μὰ ἐκεῖνη βάζει τὰ δύο τῆς χετῆς ἐκείνη τὸν κρεβατιοῦ, γέρνει λαγκὰ καὶ τῆς λέει :

—Νὰ μὴ φέρω ἀκόμα τὴ λάμπα, ἔ ;

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : Ἡ συνέχεια.

ΤΟ «ΜΠΟΥΚΕΤΟ»
Εὐχεται στους ἀγαπητοὺς του ἀπαγνώστας κάθε εὐτυχία καὶ χαρὰ γιὰ τὸν καινούργιο χρόνο.